

Sarajevo, 14.09.2020. godine

SEDMIČNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANSIJSKIM TRŽIŠTIMA
07.09.2020.- 11.09.2020.

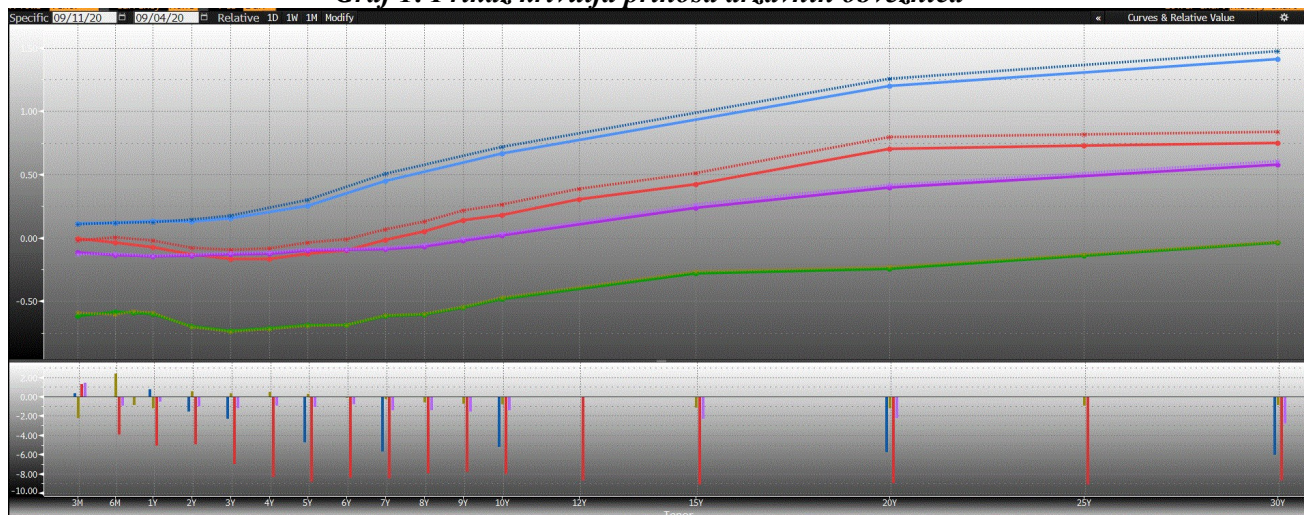
Tabela 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona			SAD			Velika Britanija			Japan		
	4.9.20	-	11.9.20	4.9.20	-	11.9.20	4.9.20	-	11.9.20	4.9.20	-	11.9.20
2 godine	-0,69	-	-0,68	0,14	-	0,13	-0,08	-	-0,13	-0,12	-	-0,12
5 godina	-0,69	-	-0,69	0,30	-	0,25	-0,04	-	-0,12	-0,08	-	-0,10
10 godina	-0,47	-	-0,48	0,72	-	0,67	0,26	-	0,18	0,04	-	0,03

Tabela 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi		
	4.9.20	-	11.9.20
3 mjeseca	-0,575	-	-0,582
6 mjeseci	-0,609	-	-0,585
1 godina	-0,568	-	-0,580

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za periode od 3 mjeseca do 30 godina na dane 11.09.2020. godine (pune linije) i 04.09.2020. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Glavni događaj tokom protekle sedmice je bila sjednica UV ECB koja je održana u četvrtak, a na kojoj je **monetarna politika, u skladu s očekivanjima, nepromijenjena, te je referentna kamatna stopa ostala na nivou od 0,0%, dok kamatna stopa na depozite banaka i dalje iznosi -0,50%.** Takođe, program kupovina obveznica uveden zbog pandemije (PEPP) je zadržan na nepromijenjenom nivou od 1,35 biliona EUR te se očekuje da će ostati u upotrebi do polovine sljedeće godine, kao i da će reinvestiranje dospjelih sredstava biti nastavljeno duži vremenski period. Predsjednica Lagarde je izjavila da ekonomski podaci ukazuju na snažan oporavak aktivnosti koji je široko rasprostranjen. Nakon pada GDP-a eurozone zabilježenog u drugom kvartalu, očekuje se da će stopa rasta GDP-a biti veoma izražena u trećem kvartalu. Vezano za pitanje kursa eura, što je bio fokus iščekivanja informacija nakon sjednice, a uzimajući u obzir priličnu aprecijaciju eura u posljednje vrijeme, Lagarde je izjavila da će ECB pažljivo pratiti uticaj eura na inflaciju, da je na sjednici raspravljano o aprecijaciji eura, ali da, kao što je već

poznato, ECB ne vrši targetiranje nivoa deviznog kursa. Takođe, izjavila je da projekcije ECB ne vide deflatorne rizike te da su zapravo takvi rizici smanjeni u odnosu na juni. Lagarde je dodala i da je veoma vjerovatno da će iznos sredstava PEPP programa u potpunosti biti iskorišten. Nakon sjednice, nekoliko zvaničnika ECB je u izjavama, ipak, ukazalo na važnost nivoa kursa i implikacija na inflaciju. Navedeno je uticalo na volatilna kretanja prinosa sigurnijih obveznica eurozone, koji su nakon sjednice u četvrtak bilježili rast, da bi već sutradan ponovo bili korigovani na niže. U skladu s tim, prinosi ovih obveznica su na sedmičnom nivou zabilježili samo blage promjene. Prinosi italijanskih obveznica su ovom periodu smanjeni za 3 do 4 bazna poena, a izraženiji pad prinosa od oko 4 bazna poena zabilježile su i španske obveznice dužeg roka dospijeca. **ECB je objavila nove ekonomske prognoze koje su u odnosu na one iz juna poboljšane za ovu godinu, ali su blago smanjene za naredne dvije godine.** ECB sada očekuje pad GDP-a od 8% u ovoj godini (ranije očekivano -8,7%), a ponovni rast od 5% se očekuje za 2021. godinu (ranije očekivano 5,2%), dok se za 2022. godinu očekuje rast GDP-a za 3,2% (ranije očekivano 3,3%). Za stopu inflacije u eurozoni u ovoj godini se očekuje da će iznositi 0,3% (nepromijenjeno u odnosu na ranije prognoze), u 2021. godini se očekuje rast na 1,0% (ranije očekivano 0,8%), dok su prognoze inflacije za 2022. godinu nepromijenjene i iznose 1,3%.

Ministar finansija Italije Gualtieri je izjavio da bi rast GDP-a zemlje trebalo da premaši prognoze Vlade od 9,5% u trećem kvartalu, iako će i dalje biti potrebno do 2022. godine da se vrati na nivoe zabilježene prije pandemije. On je dodao da će Italija u dolazećim sedmicama postaviti „značajan“ dugoročni cilj za smanjenje dugovanja. Prema nacrtu određenih smjernica, Italija planira da upotrijebi sredstva iz EU fonda za oporavak kako bi ubrzala ekonomski rast na najmanje 1,6% godišnje i da poveća zaposlenost u dugom roku za 10% i na taj način smanji razliku u odnosu na druge članice EU. Agencija za statistiku u Francuskoj (INSEE) je potvrdila ranije prognoze da bi GDP Francuske u ovoj godini mogao biti smanjen za 9% usljed pandemije. Očekuje se da bi ekonomija trebalo da se u četvrtom kvartalu ove godine vrati na 96% nivoa od prije krize izazvane pandemijom. Za stopu nezaposlenosti se očekuje da bi do kraja tekuće godine mogla da dostigne nivo oko 9,5%. Ministar finansija Njemačke Sholz je izjavio da će Njemačkoj biti potrebna značajna nova zaduženja u sljedećoj godini kako bi se ubrzao oporavak ekonomije, a da bi dug zemlje ponovo trebalo da bude vraćen u dozvoljene granice u 2022. godini. Prema planu, nova zaduženja ove godine će iznositi oko 218 milijardi EUR, što je iznad 6% GDP-a Njemačke i što bi moglo dovesti do deficita budžeta od preko 80 milijardi EUR.

Tabela 3: Kretanje ekonomskih indikatora za eurozonu

Red. br.	Ekonomske indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Sentix indeks povjerenja investitora – EZ	SEP	-10,5	-8,0	-13,4
2.	Industrijska proizvodnja – Njemačka (G/G)	JUL	-7,4%	-10,0%	-11,4%
3.	Industrijska proizvodnja – Francuska (G/G)	JUL	-8,0%	-8,3%	-11,3%
4.	Industrijska proizvodnja – Španija (G/G)	JUL	-10,4%	-6,4%	-14,3%
5.	Industrijska proizvodnja – Italija (G/G)	JUL	-9,8%	-8,0%	-13,9%
6.	Industrijska proizvodnja – Irska (G/G)	JUL	-	12,9%	5,0%
7.	Industrijske prodaje – Holandija (G/G)	JUL	-	-8,0%	-8,3%
8.	Prerađivačka proizvodnja – Francuska (G/G)	JUL	-9,7%	-8,5%	-12,1%
9.	Prerađivačka proizvodnja – Holandija (G/G)	JUL	-	-5,8%	-9,7%
10.	GDP – EZ (kvartalno) final.	II kvartal	-12,1%	-11,8%	-3,7%
11.	GDP – Irska (kvartalno)	II kvartal	-	-6,1%	-2,1%
12.	Trgovinski bilans – Njemačka (u milijardama EUR)	JUL	15,9	19,2	15,5
13.	Trgovinski bilans – Francuska (u milijardama EUR)	JUL	-6,21	-6,99	-8,06
14.	Stopa inflacije – Njemačka	AUG	-0,1%	-0,1%	0,0%
15.	Stopa inflacije – Holandija	AUG	-	0,3%	1,6%
16.	Stopa inflacije – Španija	AUG	-0,6%	-0,6%	-0,7%
17.	Stopa inflacije – Irska	AUG	-	-1,1%	-0,6%
18.	Stopa inflacije – Grčka	AUG	-	-2,3%	-2,1%
19.	Maloprodaja – Italija (G/G)	JUL	-1,9%	-7,2%	-2,4%
20.	Zaposlenost – EZ (kvartalno) final.	II kvartal	-2,8%	-2,9%	0,3%
21.	Stopa nezaposlenosti – Italija (kvartalno)	II kvartal	8,5%	8,3%	9,2%
22.	Stopa nezaposlenosti – Irska	AUG	-	5,2%	5,1%

SAD

Tokom protekle sedmice BIS je u svojim izvještajima naveo vijest, pozivajući se na neimenovane izvore, da je lider Senata SAD McConnell najavio da će Senat glasati za plan smanjenja podsticaja za koji se očekuje da će dovesti do ukidanja pomoći za nezaposlenost koji iznosi 300 USD sedmično, što je polovina prethodnog nivoa i da će alocirati 105 milijardi USD za škole i sredstva za testiranje, kao i poštansku službu. Pelosi je u zajedničkoj izjavi sa senatorom Schumer istakla da se prijedlog odbija.

Broj novootvorenih radnih mjesta u SAD je tokom jula bilježio rast, treći mjesec zaredom, te ukazuje na stabilno poboljšanje tržišta rada kako se ekonomija postepeno oporavlja od recesije izazvane pandemijom. Broj dostupnih pozicija je u julu povećan je na 6,62 miliona u odnosu na junskih 6 miliona, kako su pokazali objavljeni podaci.

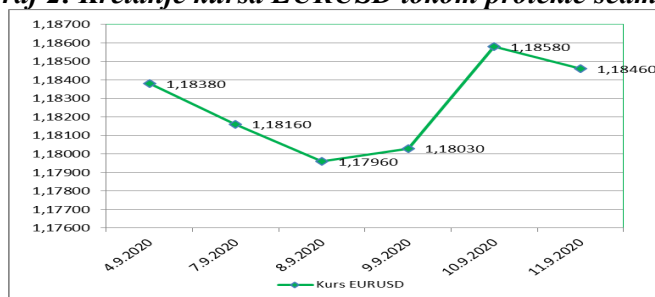
Istraživanje u kojem je učestvovalo 200 kompanija koje djeluju u Kini je pokazalo da američke kompanije ignorišu prijetnje predsjednika Trumpa kojima nastoji da kompanije odvoji od Kine i proizvodnju vrati u SAD. Trgovinska komora SAD u Šangaju je došla do saznanja da je svega 4% kompanija, koje su u istraživanju učestvovala, izmjestilo svoju proizvodnju u SAD. Preko 70% kompanija nema planova da realociraju proizvodnju van Kine, uprkos visokim carinama koje su uvedene tokom trgovinskog rata.

Tabela 4: Kretanje ekonomskih indikatora za SAD

Red. br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	NFIB povjerenje malog biznisa	AUG	99,0	100,2	98,8
2.	MBA aplikacije za odobrene kredite	4. sept.	-	2,9%	-2,0%
3.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	5. sept.	850.000	884.000	884.000
4.	Kontinuirani zahtjevi nezaposlenih za pomoć	29. aug.	12.904.000	13.385.000	13.292.000
5.	Povjerenje potrošača Bloomberg	6. sept.	-	47,8	45,1
6.	Indeks cijena na malo (G/G)	AUG	1,2%	1,3%	1,0%
7.	Prosječne sedmične zarade (G/G)	AUG	-	3,3%	3,7%

USD je deprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURUSD zabilježio rast sa nivoa od 1,18380 na nivo od 1,18460.

Graf 2: Kretanje kursa EURUSD tokom protekle sedmice

VELIKA BRITANIJA

Tokom protekle sedmice su se pojavile pojačane špekulacije oko toga da bi Velika Britanija mogla da napusti EU do kraja decembra, kada ističe tranzicijski period, bez sporazuma. Glasnogovornik Vlade Velike Britanije je izjavio da Vlada razmatra opciju povlačenja u slučaju da se ne postigne dogovor o Brexitu kako bi se osigurala zaštita za zajednice Sjeverne Irske i dodao da je ključni prioritet očuvanje ogromnih pozitivnih zasluga od mirovnog procesa, te da će uvijek koristiti pravo da reaguju u interesu Sjeverne Irske i internog tržišta Velike Britanije. Pojavile su se vijesti da Velika Britanija nastoji da usvoji akt o unutrašnjem tržištu kojim će se potkopati sporazum o povlačenju s EU, dok su zvaničnici EU jednoglasni u tome da bi bilo kakav propust Velike Britanije u dijelu Sjeverne Irske imao negativan efekat na pregovore. Mediji su objavili da je šef pravnog odjela Vlade Velike Britanije podnio ostavku zbog pokušaja da se preprave pojedini dijelovi sporazuma o povlačenju iz EU. Ovakvi nalazi sugerišu da je

premijer Johnson zaista ozbiljan u želji da jednostrano promijeni međunarodni sporazum koji je prošle godine potpisan. Ukoliko Velika Britanija to zaista uradi, to bi značilo potpuno onemogućavanje sporazuma o Brexitu, jer EU ne bi mogla prihvatiti zaostajanje i ponovno vraćanje na sporazum koji je već potpisan. Guardian navodi da je Vlada Velike Britanije prepoznala da će njen plan reinterpretacije specijalnog sporazuma o Brexitu za Sjevernu Irsku značiti kršenje međunarodnog prava, nakon što je državni sekretar Sjeverne Irske Lewis, prilikom obraćanja u Donjem domu Parlamenta, istakao da ovakvi potezi krše odredbe međunarodnog prava na veoma specifičan i limitiran način.

EU je ubrzala planove za slučaj Brexita bez sporazuma nakon što je Vlada premijera Johnsona odbila da opozove ultimatum o kršenju ranije postignutog sporazuma o Brexitu, za koji Brisel smatra da će ugroziti pregovore koji su trajali četiri godine. Tokom vikenda ministar pravde Velike Britanije Buckland je izjavio da će podnijeti ostavku ukoliko „zakon bude prekršen na način koji smatra neprihvatljivim“, s obzirom na to da je Vlada i dalje pod pritiskom vezano za pitanje planirane legislative koja bi ugrozila pojedine dijelove sporazuma o Brexitu. Ministar inostranih poslova Irske Coveney je izjavio da je post Brexit trgovinski sporazum i dalje moguć te da nepostizanje sporazuma predstavlja neuspjeh politike.

Tabela 5: Kretanje ekonomskih indikatora za UK

Red. br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	GDP (M/M)	JUL	6,7%	6,6%	8,7%
2.	Industrijska proizvodnja (G/G)	JUL	-8,7%	-7,8%	-12,5%
3.	Prerađivački sektor (G/G)	JUL	-10,5%	-9,4%	-14,6%
4.	Građevinski sektor (G/G)	JUL	-17,6%	-12,8%	-24,8%
5.	Trgovinski bilans (u mlrd GBP)	JUL	-6,900	-8,635	-6,550
6.	Inflatorna očekivanja u narednih 12 mjeseci	AUG	-	2,8%	2,9%

Tokom protekle sedmice GBP je deprecirala u odnosu na EUR i u odnosu na USD. Kurs EURGBP je zabilježio rast s nivoa od 0,89146 na nivo od 0,92580, dok je kurs GBPUSD smanjen s nivoa od 1,3279 na nivo od 1,2796.

JAPAN

GDP Japana u drugom kvartalu je prema finalnim podacima zabilježio rekordni godišnji pad od 28,1% u odnosu na prethodni kvartal, a što predstavlja veće smanjenje i u poređenju s preliminarim podacima (-27,8%). BoJ bi, prema navodima osoba koje su upoznate s ovom materijom, na sjednici koja se održava 17. septembra, mogla povećati ekonomske procjene i na taj način nagovjestiti da je pad ekonomije dostigao donji nivo, ali bez izražavanja optimizma oko izgleda. Ipak, navode i da zvaničnici BoJ sada ne vide potrebu za dodatnom promjenom politike jer su finansijska tržišta stabilna i kompanije imaju adekvatan pristup kreditiranju. Na ovaj način bi trebalo da se pošalje signal da se Japan počinje oporavljati od poražavajućeg uticaja koji je imala pandemija, uz napomenu da će oporavak biti skroman i okružen neizvjesnostima. U međuvremenu, glavni sekretar kabineta premijera Suga je izjavio da je važno da se zaštiti zaposlenost i nastavi s poslovnim aktivnostima i dodao da će poduzimati odgovarajuće ekonomske mjere u skladu sa situacijom. Ministar finansija Aso je izjavio da rast poreza na potrošnju neće biti potreban za narednih 10 godina te je dodao da se finansije ne mogu popraviti bez ekonomskog oporavka.

Prošle sedmice Japan i Velika Britanija su postigli trgovinski sporazum o slobodnoj trgovini, a prema saopštenju Odjela za međunarodnu trgovinu Velike Britanije, očekuje se da ovaj sporazum utiče na rast trgovine s Japanom za oko 12,5 milijardi GBP. Sekretar za međunarodnu trgovinu Truss je izjavio da je ovo „istorijski momenat za Veliku Britaniju i Japan kao prvog značajnog trgovinskog sporazuma nakon Brexita“. Prema nepotvrđenim informacijama, Razvojna banka Japana je produžila rekordno visok kredit u iznosu 130 milijardi JPY, koji je u maju dodijeljen Nissan Motor Co, s garancijom da će Vlada otplatiti većinu kredita u slučaju bankrota ovog proizvođača automobila.

Tabela 6: Kretanje ekonomskih indikatora za Japan

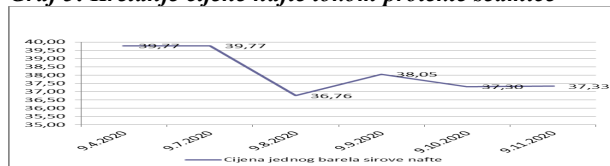
Red. br.	Ekonomski indikatori	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Zvanične rezerve (u bilionima USD) AUG		1,399	1,402
2.	Koincidirajući indeks (prelim.) JUL	-	76,2	74,4
3.	Vodeći indeks (prelim.) JUL	-	86,9	83,8
4.	GDP (G/G) final. II kvartal	-27,8%	-28,1%	2,3%
5.	Poslovna potrošnja (G/G) final. II kvartal	-3,0%	-4,7%	1,7%
6.	Privatna potrošnja (G/G) final. II kvartal	-8,2%	-7,9%	-0,7%
7.	Potrošnja stanovništva (G/G) JUL	-3,7%	-7,6%	-1,2%
8.	Trgovinski bilans (u milijardama JPY) JUL	182,1	137,3	-77,3
9.	Monetarni agregat M2 (G/G) AUG	8,1%	8,6%	7,9%
10.	Monetarnih agregat M3 (G/G) AUG	6,7%	7,1%	6,5%
11.	Porudžbine mašinskih alata (G/G) prelim. AUG	-	-23,3%	-31,1%
12.	Porudžbine osnovnih mašina (G/G) JUL	-18,1%	-16,2%	-22,5%

JPY je tokom protekle sedmice zabilježio veoma blage promjene u odnosu na EUR, te je kurs EURJPY zabilježio pad s nivoa od 125,77 na nivo od 125,76. JPY je blago aprecirao i u odnosu na USD, te je kurs USDJPY zabilježio pad s nivoa od 106,24 na nivo od 106,16.

Na otvaranju njujorške berze u utorak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 39,77 USD (33,60 EUR). Finansijsko tržište u SAD je u ponedjeljak bilo zatvoreno zbog praznika. Tokom protekle sedmice cijena nafte je imala tendenciju smanjenja. Početkom sedmice su se pojavile vijesti da je Saudijska Arabija načinila najveće mjesečno smanjenje cijene u posljednjih pet mjeseci za ponudu ovog energenta Aziji, dok neizvjesnosti vezano za tražnju Kine za naftom i dalje utiču na kretanje cijene na ovom tržištu. Tokom trgovanja u utorak cijena nafte je nastavila da bilježi smanjenje i našla se blizu najnižeg nivoa od sredine juna pod uticajem pojačane neizvjesnosti vezano za globalnu tražnju, dok su i globalni dionički indeksi smanjeni, a što je, takođe, uticalo na pad cijene nafte. Međutim, već u srijedu cijena se blago oporavila, iako se i dalje nalazila ispod nivoa od 40 USD po barelu jer efekat Covid-19 nastavlja da podriva nadu u stabilan globalni oporavak, što se odražava i na cijenu nafte. Sredinom sedmice su objavljene vijesti da su zalihe nafte u SAD u sedmici ranije povećane, dok je EIA smanjila očekivanja za trend tražnje za naftom, što je, takođe, uticalo na pad cijene nafte krajem sedmice. Članice OPEC-a su se u ovoj sedmici trebale okupiti u Bagdadu kako bi obilježile šest decenija dugu dominantnu poziciju ovog kartela na globalnom tržištu nafte. Umjesto toga, članice ovog kartela će se sastati online. Planirano je da se u četvrtak tekuće sedmice održi sastanak OPEC-a na kojem će predsjedavati Saudijska Arabija i Rusija, a na kojem će biti procijenjeno da li se proizvodnja smanjuje nakon što su od augusta počela ublažavanja u restriktivnim mjerama kod proizvodnje ovog energenta.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 37,33 USD (31,51 EUR). Posmatrano na sedmičnom nivou cijena nafte je smanjena za 6,14%.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tokom protekle sedmice

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je zasnovan na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantovati njihovu tačnost i ne snosi odgovornost za direktnu ili indirektnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na bazi njih.

Na otvaranju londonske berze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.933,94 USD (1.633,67 EUR). Cijena zlata je u ponedjeljak smanjena pod uticajem aprecijacije USD, ali su ekonomske neizvjesnosti spriječile značajniji pad cijene, posebno jer investitori iščekuju odluke centralnih banaka o budućim koracima u monetarnoj politici. Već narednog dana, u utorak, cijena zlata je bilježila rast, a takav trend se nastavio do četvrtka kada je cijena probila nivo od 1.950 USD po unci.

World Gold Council je objavio vijest da su ETF fondovi koji trguju zlatom tokom augusta zabilježili priliv, deveti mjesec zaredom, iako najsporijim tempom u 2020. godini. Sveukupno posmatrano, ETF fondovi koji trguju zlatom su povećali zalihe zlata za 39 tona tokom augusta, što je ekvivalent 2,1 milijardu USD, dok je cijena zlata početkom augusta bilježila rekordan nivo od preko 2.000 USD po unci. Tokom trgovanja, u četvrtak, cijena ovog plemenitog metala je povećana te se našla na najvećem nivou u posljednjih sedam dana, pod uticajem deprecijacije USD, ali i nakon što je ECB zadržala postojeću monetarnu politiku. Takođe, komentari predsjednice ECB Lagarde koji su uslijedili nakon sjednice, bili su protumačeni kao optimistični za euro. Lagarde je izjavila da će ECB pažljivo pratiti uticaj eura na inflaciju, da je na sjednici raspravljano o aprecijaciji eura, ali da, kao što je već poznato, ECB ne vrši targetiranje nivoa deviznog kursa.

Cijena zlata je zabilježila pad u petak pod uticajem najnovijih dostignuća u pronalaženju i primjeni vakcine protiv Covid-19, ali i zbog očekivanja ishoda sa sastanka Fed koji se održava 15. i 16. septembra.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.940,55 USD (1.638,15 EUR). Na sedmičnom nivou cijena zlata je povećana za 0,34%.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tokom protekle sedmice

